

2.2. Η ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ

Η εσωτερική πολιτική του Ιουστινιανού

- Στην εσωτερική του πολιτική ο Ιουστινιανός υπήρξε καινοτόμος, εφαρμόζοντας ιδέες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της βυζαντινής φυσιογνωμίας του κράτους.
- Στόχος της εσωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού ήταν η συνοχή μιας κοινότητας λαών, με συνδεδεμένα στοιχεία την ελληνική πολιτιστική παράδοση και τη χριστιανική πίστη, και αποτέλεσμά της η μετεξέλιξη της ρωμαϊκής οικουμένης σε ελληνοχριστιανική.

Τα κύρια σημεία της εσωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού

➤ Η ισχυροποίηση της απόλυτης μοναρχίας

- Η καταστολή της Στάσης του Νίκα (532 μ.Χ.) συνδέθηκε με τη θεωρητική θεμελίωση της μοναρχίας από τον Ιουστινιανό, καθώς συνέβαλε στην ισχυροποίηση της κεντρικής εξουσίας.
- Σύμφωνα με τις αντιλήψεις περί απόλυτης μοναρχίας, ο αυτοκράτορας ήταν ο εκλεκτός του Θεού, στον οποίο είχε δοθεί σε ένδειξη εμπιστοσύνης το προνόμιο να κυβερνά για το καλό των υπηκόων του.

➤ Η επιβολή μιας θρησκείας και ενός δόγματος

- Ο Ιουστινιανός αντιμετώπισε με σκληρότητα τα κατάλοιπα των αρχαίων λατρειών. Στο πλαίσιο της πολιτικής του αυτής:
 - έκλεισε τη νεοπλατωνική Σχολή των Αθηνών (529 μ.Χ.) και δήμεισε την περιουσία της.
 - εξόντωσε τις θρησκευτικές μειονότητες, με εξαίρεση τους Εβραίους.
- Παράλληλα στήριξε το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας και οικοδόμησε την Αγία Σοφία.

➤ Η συστηματική κωδικοποίηση του Δικαίου

- Το νομοθετικό έργο του Ιουστινιανού, η σπουδαιότερη πλευρά της εσωτερικής του πολιτικής:
 - έγινε γνωστό τον 16ο αιώνα ως *Corpus juris civilis* (αστικό δίκαιο).
 - αποτέλεσε τη βάση της νεότερης νομοθεσίας των ευρωπαϊκών κρατών.
- Το κύριο μέρος του νομοθετικού έργου ήταν γραμμένο στα λατινικά, αλλά οι νέοι νόμοι που εκδόθηκαν μετά το 534 συντάχθηκαν στα ελληνικά, για να είναι κατανοητοί από τον λαό.
- Η νομοθεσία του Ιουστινιανού περιλαμβάνει τα εξής έργα:
 - Ιουστινιάνειος κώδικας (529 και 534)
 - Πανδέκτης (533)
 - Εισηγήσεις 533
 - Νεαρές (μετά το 534) → σε ελληνική γλώσσα.

➤ Η θεμελίωση νέου διοικητικού συστήματος που απέτρεψε τον εκφεουδαρχισμό της αυτοκρατορίας

- Με μια σειρά από καινούρια διατάγματα ο Ιουστινιανός παραχώρησε την πολιτική εξουσία στους στρατιωτικούς διοικητές των περιοχών που κινδύνευαν περισσότερο από εχθρικές επιθέσεις.
- Το μέτρο αυτό αποτέλεσε τη βάση ενός νέου διοικητικού συστήματος, που είχε:
 - στόχο την αποδυνάμωση των δυνατών, δηλαδή των μεγάλων γαιοκτημόνων.
 - αποτέλεσμα τον περιορισμό της ανάπτυξης της μεγάλης γαιοκτησίας.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ...

Στα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού χρονολογείται η εισαγωγή της μεταξοτροφίας στο Βυζάντιο και η δημιουργία κρατικού μονοπωλίου παραγωγής μεταξωτών υφασμάτων. Ως την εποχή εκείνη το μυστικό της παραγωγής μεταξίου ήταν άγνωστο στην Ευρώπη, και το μετόξι, η χρήση του οποίου λέγεται ότι άρχισε στην Κίνα κατά το 2640 π.Χ., έφτανε στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία μέσω του Δρόμου του Μεταξίου, ενός αρχαίου εμπορικού δρόμου μήκους 6.400 χλμ. που ένωνε την Ασία με τη Δύση.

Ο Ιουστινιανός, λοιπόν, σύμφωνα με μαρτυρία του ιστορικού Προκόπιου, το 555 έστειλε στην Κίνα δύο Πέρσες νεστοριανούς, που επέστρεψαν με αυγά μεταξοσκώληκα και σπέρματα μωριάς κρυμμένα σε κοίλα μπαστούνια.